# به نام خدا

# فرزان رحمانی ۹۹۵۲۱۲۷۱

# گزارش تمرین سری سوم طراحی کامپیوتری سیستم های دیجیتال

#### سو ال او ل

توضیح کد پکیج:

کد من یک پکیج VHDL را پیادهسازی میکند که عملیاتهای ماتریسی اعداد مختلط را با استفاده از procedures و توابع پیادهسازی میکند. در ادامه، توضیحی از اجزای این پکیج آمده است:

- - در بخش package، پکیج complex\_matrix\_pkg، پکیج
  - در این پکیج، نوع داده سفارشی complexتعریف شده است که دارای دو قسمت حقیقی و خیالی است.
    - ثابت matrix\_size به عنوان اندازه عمومی برای ابعاد ماتریس تعریف شده است.
- نوع داده matrix\_size × matrix به کمک نوع داده complexتعریف شده است که یک آرایه از ابعاد ratrix\_size × matrix\_size است.
  - تابع add\_matricesبرای جمع دو ماتریس ورودی تعریف شده است. این تابع ماتریس خروجی را برمیگرداند.
- تابع multiply\_matricesبرای ضرب دو ماتریس ورودی تعریف شده است. این تابع ماتریس خروجی را برمیگرداند.
  - رویه fill\_matrix\_randomlyبرای پر کردن یک ماتریس به صورت تصادفی تعریف شده است.
    - رویه print\_matrix برای چاپ ماتریس به صورت متنی تعریف شده است.
    - متغیر های مشترک seed1و seed2تعریف شدهاند که مقدار اولیه آنها 999است.
      - در بخش package body، بدنه پکیج تعریف شده است.
      - تابع add\_matricesبرای جمع دو ماتریس ورودی بیادهسازی شده است.
    - تابع multiply\_matricesبرای ضرب دو ماتریس ورودی پیادهسازی شده است.
  - رویه fill\_matrix\_randomlyبرای پر کردن یک ماتریس به صورت تصادفی پیادهسازی شده است. در این رویه از تابع uniformبرای تولید اعداد تصادفی استفاده شده است.
    - رویه print\_matrix برای چاپ ماتریس به صورت متنی بیادهسازی شده است.
- در پکیج، نوع ماتریس با استفاده از نوع داده complex، توابع و رویه های مختلفی برای جمع، ضرب، پر کردن تصادفی
  و چاپ ماتریس ها ارائه می شود. ابعاد ماتریس با استفاده از ثابت matrix\_size می شود و می توان آن را تغییر داد
  تا ماتریس های با ابعاد مختلف را پشتیبانی کند.

توضیح کد پیاده کننده پکیج:

کدی که از پکیج complex\_matrix\_pkgاستفاده میکند، عملیات ماتریسی را با استفاده از توابع و رویههای ارائه شده در این پکیج انجام میدهد. این کد عملیات زیر را انجام میدهد:

- ۱. ابتدا پکیج complex\_matrix\_pkgرا با استفاده از دستور useفراخوانی میکند.
- ۲. در بلاک architecture، اجزای مربوط به تست واحد (unit under test) تعریف می شوند. این اجزا شامل یک مولفه (component) با نام binary\_to\_unaryا است که دارای ورودی و فروجی binary سیگنالهای مربوط به ورودی و خروجی نیز تعریف می شوند.
  - ۳. در بلاک begin، مولفه beginبا استفاده از port mapبه سیگنالهای ورودی و خروجی متناظر اتصال داده میشود.
- ۴. در بلاک process، الگوی تست برای مولفه binary\_to\_unary تعریف می شود. در این الگو، ابتدا منتظر می ماند تا
   ۱۰۰ نانو ثانیه گذشته، سیگنال binary را برابر با "۰۰۰" قرار می دهد. سپس دوباره منتظر می ماند تا ۱۰۰ نانو ثانیه گذشته و سیگنال binary را برابر با "۰۰۱" قرار می دهد. این فر آیند برای مقادیر دیگر binary تکرار می شود.
  - ۵. در پایان، بلاک endاین بلاک processو بلاک processرا میبندد.

به طور خلاصه، کد فوق یک تست بنچ (testbench) برای مولفه binary\_to\_unaryاست که با استفاده از مقادیر مختلف برای سیگنال ورودی binary ، عملکر د مولفه را تست میکند.

#### توضيح كد تست:

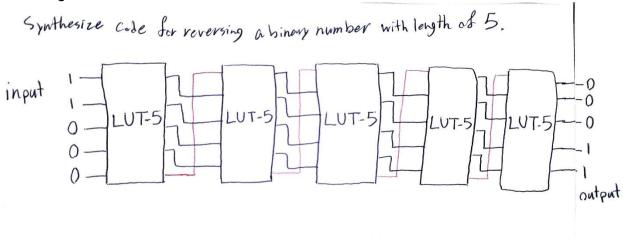
کد فوق یک تست بنچ (testbench) برای مولفه matrix\_operationsاست که عملکرد آن را تست میکند. توضیحات مربوط به این تست بنچ به شرح زیر است:

- ۱. در بلاک architecture، اجزای مربوط به تست واحد (unit under test) تعریف می شوند. این اجزا شامل یک مولفه (component) با نام matrix\_operations است که دارای ورودی های print\_B ، print\_A ، fill ، mul ، add است. سیگنالهای مربوط به ورودی و خروجی نیز تعریف می شوند.
  - ۲. در بلاک begin، مولفه matrix\_operationsبا استفاده از port mapبه سیگنال های ورودی و خروجی متناظر اتصال داده می شود.
- ۳. در بلاک process، الگوی تست برای مولفه matrix\_operations تعریف می شود. در این الگو، با استفاده از توالی های مختلف از سیگنال های ورودی، عملکرد مولفه را تست می کند. ابتدا منتظر می ماند تا ۱۰۰ نانوثانیه گذشته و سیگنال fill ابر برابر با ۱۱ قرار می دهد تا ماتریس ها به طور تصادفی پر شوند. سپس متوالی سیگنال های print\_B pprint\_A و B نمایش داده شوند. سپس سیگنال badرا برابر با ۱۱ قرار داده و ماتریس ها جمع شوند. برابر با ۱۱ قرار داده و ماتریس ها جمع شوند. سپس سیگنال bmul برابر با ۱۱ قرار داده و ماتریس ها ضرب برابر با ۱۱ قرار داده و ماتریس ها ضرب شوند. در پایان، سیگنال ها را به طور تصادفی مقداردهی می کند تا به حالت اولیه برگردند.
  - ۴. در پایان، بلاک lendپن بلاک processو بلاک architectureرا میبندد.
  - ۵. در بخش configuration، پیکربندی restbench\_for\_matrix\_operationsبرای تست بنچ تعریف شده است. این پیکربندی مشخص میکند که مولفه lbehavioralاز نوع behavioralستفاده شود.

به طور خلاصه، کد فوق یک تست بنج برای مولفه matrix\_operationsاست که با استفاده از مقادیر مختلف برای سیگنالهای ورودی، عملکرد مولفه را تست میکند و نتایج را در سیگنالهای خروجی مشاهده میکند.

# سوال دوم

For binary reverser function, consider a scenario that we want to reverse a binary number with length of 5. Synthesize code for such scenario and draw schematic view of the design.



#### توضيح كد پكيج:

کد من یک پکیج با نام `recursive\_functions ` تعریف میکند که شامل دو تابع است: `bcd\_to\_binary` و `binary\_reverser`.

# ا. تابع `bcd\_to\_binary'.

- تابع 'bcd\_to\_binary' یک ورودی به نام 'bcd\_num' از نوع 'std\_logic\_vector' دریافت میکند و یک خروجی از نوع 'unsigned' برمیگرداند.
  - این تابع برای تبدیل اعداد (Binary-Coded Decimal به اعداد باینری استفاده می شود.
    - الكوريتم تابع به اين صورت است:
    - \* در صورتی که طول 'bcd\_num' برابر با ۴ باشد، خروجی برابر با ۲۰۰۰۰' است.
      - \* در غير اين صورت:
  - تابع 'bcd\_to\_binary' را با زيرمجموعه 'bcd\_num' با طول '4-(bcd\_len-1)' فراخواني ميكند.
    - مقدار 'bcd\_val' را با جمع عدد BCD موجود در 'bcd\_num' با استفاده از تابع

`(((to\_integer(unsigned(bcd\_num(bcd\_len - 1 downto bcd\_len - 2) در جایگاه مناسب قرار میدهد. این جمع بر اساس توان ۱۰ و تعداد رقمهای باینری قبلی انجام میشود (`۱۰ \*\*(4 / (bcd\_len-4))))).

- نتیجه را به عنوان خروجی تابع برمیگرداند.

#### ۱`binary\_reverser` تابع.۲

- تابع 'binary\_reverser' یک ورودی به نام 'Input' از نوع 'std\_logic\_vector' دریافت میکند و یک خروجی از نوع 'std\_logic\_vector' برمیگرداند.
  - این تابع برای برعکس کردن عدد باینری ورودی استفاده میشود.
    - الكوريتم تابع به اين صورت است:
  - \* در صورتی که طول 'Input' برابر با ۱ باشد، خروجی برابر با 'Input' است.
    - \* در غير اين صورت:
  - تابع 'binary\_reverser' را با زیر مجموعه 'Input'length-2' با طول 'Input'length-2' فراخوانی میکند.
    - برای خروجی 'Result'، بیت آخر 'Input' را در جایگاه اول قرار میده
      - د و بقیه بیتها را به ترتیب برعکس میکند.
      - نتیجه را به عنوان خروجی تابع برمیگرداند.

#### توضیح کد پیاده سازی پکیج:

کد من یک ماژول با نام 'q2' را پیادهسازی میکند که از پکیج `Recursive\_Functions\_Pkg' استفاده میکند و دو ورودی ('bin\_in') و 'bcd\_in') و دو خروجی ('bin\_out' و 'bod\_out') دارد.

- ۱. ورودی و خروجی 'bin in' و 'bin out':
- `bin\_in' یک ورودی از نوع `std\_logic\_vector' با طول ۵ بیت است که عدد باینری ورودی را نمایش میدهد.
- `bin\_out` یک خروجی از نوع `std\_logic\_vector` با طول ۵ بیت است که عدد باینری برعکس شده را نمایش میدهد.
- فرآیند `process` بر اساس مقدار ورودی `bin\_in`، اگر مقدار آن مشخص نباشد (`"UUUU"`)، عدد باینری برعکس شده را به عنوان خروجی `bin\_out` قرار میدهد.
  - ۲. ورودی و خروجی `bcd\_in' و `bcd\_out':
  - `bcd\_in` یک ورودی از نوع `std\_logic\_vector` با طول ۸ بیت است که عدد BCD ورودی را نمایش میدهد.
- `bcd\_out` یک خروجی از نوع `std\_logic\_vector` با طول ۸ بیت است که عدد باینری تبدیل شده از عدد BCD ورودی را نمایش میدهد.
- فرآیند `process بر اساس مقدار ورودی 'bcd\_in'، اگر مقدار آن مشخص نباشد ("UUUUUUU")، عدد باینری تبدیل شده از عدد BCD را به عنوان خروجی 'bin out قرار مهدهد.

بنابر این، این ماژول از پکیج `Recursive\_Functions\_Pkg' استفاده میکند تا توابع `binary\_reverser' و `bod\_to\_binary' را برای بر عکس کردن عدد باینری و تبدیل عدد BCD به باینری پیادهسازی کند.

توضيح كد تست:

کد فوق یک تستبنچ برای ماژول 'q2 ایجاد میکند و عملکرد آن را تست میکند. تستبنچ، ورودیها و خروجیهای ماژول را مشخص میکند و مقادیر ورودی را به ماژول میدهد. سپس نتایج را بررسی میکند.

این تستبنچ شامل موارد زیر است:

۱. تعریف کامپوننت: تستبنج کامپوننت 'q2' را تعریف میکند که ورودی ها و خروجی های آن را شامل می شود.

۲. سیگنالها: سیگنالهای مورد استفاده برای ورودیها و خروجیهای ماژول را تعریف میکند. این سیگنالها شامل `bin\_in` (خروجی (ورودی عدد باینری)، `bcd\_in` (فرودی عدد باینری) bcd\_out` (خروجی (خروجی تبدیل شده عدد باینری) شده عدد باینری) است.

۳. ماژول زیر تستبنج: ماژول 'q2 را با استفاده از `UUT تعریف میکند و ورودیها و خروجیها را به آن وصل میکند.

۴. فرآیند تست: در این فرآیند، مقادیر ورودی 'bin\_in' و 'bcd\_in' را تنظیم میکند. ابتدا مقادیر اولیه به عنوان ورودی ها ارسال میشوند ('"۱۱۰۰۰۱" برای 'bcd\_in') و سپس پس از گذشت زمان ('bin\_in')، مقادیر دیگری به عنوان ورودی ها ارسال میشوند ("ا۱۱۰۱۱" برای 'bin\_in' و "ایال میشوند ("bcd\_in') و در نهایت منتظر میماند ('wait for 100n') تا پایان تست.

۵. تنظیمات تستبنج: تنظیمات مورد نیاز برای اجرای تست را تعیین میکند، از جمله

استفاده از نسخه سنتز شده (`synth') از ماژول 'q2'.

با استفاده از این تستبنچ، عملکرد ماژول 'q2' با ورودی های مختلف مانند `"۱۱۰۰۰" و '"۱۰۱۰۱" برای 'bin\_in' و '".۰۰۱۰۰۱" و '".۰۰۱۰۰۱" و ("bin\_out' بررسی می شود. نتایج این تست بر اساس خروجی های متناظر ('bin\_out' و 'bod\_out') بررسی می شود.

### سوال سوم

توضيح كد سوال:

کد من شامل سه بخش است که به توضیحات زیر تقسیم میشود:

# 1. بسته `image\_filter\_pkg`

در این بسته، مقادیر ثابت و نوعهای داده مورد استفاده در ماژولهای دیگر تعریف می شود. مقادیر ثابت شامل اندازه تصویر (`IMAGE\_SIZE\_X') و تعداد واحدها (`MAX\_UNITS') است. نوعهای داده تعریف شده شامل 'pixel\_t' (برای مقادیر پیکسل تصویر) و 'filter\_coeff\_t' (برای ضریبهای فیلتر) است. همچنین، نوعهای آرایه 'image\_t' (برای نگهداری تصویر) و 'filter\_t' (برای فیلتر) تعریف می شوند.

### 2. ماژول 'convolution unit':

این ماژول واحد کانوولوشن را تعریف میکند. ورودی های آن شامل سیگنال کلاک ('clk')، سیگنال ریست ('reset')، پنجره تصویر ('window') و فیلتر ('filter') است. خروجی آن نیز شامل نتیجه کانوولوشن ('result') است. در طرح این ماژول، با دریافت سیگنال کلاک و ریست، نتیجه کانوولوشن اعمال شده بر روی پنجره تصویر و فیلتر محاسبه و در خروجی ('result') قرار میگیرد. عملکرد کانوولوشن شامل محاسبه مقدار 'tmp' که نتیجه جمع ضرب عناصر پنجره تصویر و فیلتر است و سپس تقسیم آن بر ۹ است.

# 3. ماڑول `main\_component':

این ماژول شامل کامپوننت اصلی است که واحدهای کانوولوشن را نمونهبرداری میکند و آنها را به هم متصل میکند. این ماژول تعداد واحدهای کانوولوشن را با استفاده از جنریک `N دریافت میکند. ورودیهای آن شامل

سیگنال کلاک (`clk')، سیگنال ریست (`reset')، تصویر ورودی (`image\_in')، فیلتر ورودی (`filter\_in') و نقشه ویژگی (`feature\_map') است. در طرح این ماژول، ابتدا واحدهای کانوولوشن نمونهبرداری میشوند و سپس با استفاده از سیگنال کلاک و ریست، تصویر ورودی به پنجرههای مختلف تقسیم میشود و نتیجه کانوولوشن در نقشه ویژگی قرار میگیرد. در انتها، نقشه ویژگی در یک فایل متنی ذخیره میشود.

#### :`image\_filter\_pkg` بسته

کد فوق یک بسته با نام `image\_filter\_pkg` تعریف میکند که اندازه تصویر، فیلتر، انواع داده، توابع و رویهها را تعریف میکند. توضیحات جزئیتر در ادامه آمده است:

- `IMAGE\_SIZE\_X` و `IMAGE\_SIZE\_Y` تعيين كننده ابعاد تصوير هستند و به صورت ثابت در نظر گرفته شدهاند و مقدار آنها برابر با ۳۰ است.
  - `FILTER\_SIZE` تعیین کننده ابعاد فیلتر است و نیز به صورت ثابت تعریف شده است و مقدار آن برابر با ۳ است.

- `MAX\_UNITS تعداد واحدهای مجاز برای استفاده در برنامه را مشخص میکند و نیز به صورت ثابت تعریف شده است و مقدار آن برابر با ۲۸ است (که میتواند ۱، ۲، ۴، ۷، ۴، ۲ باشد).
- `pixel\_t´ و 'filter\_coeff\_t` زیرنوعهای داده را تعریف میکنند. 'pixel\_t` برای نگهداری مقادیر پیکسلها در تصویر (بین ۰ تا ۲۵۵) و 'filter\_coeff\_t` برای نگهداری ضرایب فیلتر (بین ۰٫۰ تا ۱٫۰) است.
  - `image\_t` نوع دادهای آرایه را تعریف میکند که برای نگهداری تصویر استفاده می شود. این آرایه اندازه گیری با ابعاد \image\_t` دارد. \image\_SIZE Y` دارد.
    - `filter\_t` نوع دادهای آرایه را تعریف میکند که برای نگهداری فیلتر استفاده می شود. این آرایه اندازهگیری با ابعاد (۲۳ FILTER SIZE در ۴۱۱۲۲ در ۲۰۰۰) در ۲۰۰۰ در ۲۰۰ در ۲۰۰۰ در ۲۰۰ در ۲۰ در ۲۰۰ در ۲۰ در

اطلاعات و توابع و رویه های اضافی می توانند در این بسته تعریف شوند، که در این مورد در کد ارائه شده تعریف دیگری وجود ندارد.

#### ماڑول `convolution unit`:

این کد یک واحد کانولوشن (convolution unit) را تعریف و پیادهسازی میکند. واحد کانولوشن ورودی هایی مانند سیگنال ساعت ('clk')، سیگنال تنظیم ('reset')، پنجره ('window') و فیلتر ('filter') را میگیرد و خروجی محاسبه شده را در سیگنال 'result' تولید میکند.

در معماری واحد کانولوشن ('behavioral')، یک فرآیند با ورودی های 'clk' و 'reset' تعریف شده است. در این فرآیند، یک متغیر موقت به نام 'tmp' از نوع 'real' با مقدار اولیه ۰/۰ تعریف می شود. سپس با استفاده از یک ساختار شرطی، وقتی سیگنال 'reset' برابر با ۱/۱ است، مقدار خروجی ('result') برابر با ۰/۰ قرار داده می شود. در غیر این صورت، در هر لبه صعودی ('rising\_edge') سیگنال 'clk'، محاسبات کانولوشن انجام می شود.

محاسبات کانولوشن در داخل دو حلقه 'for' انجام می شود. حلقه اول 'i' را از ۰ تا ۲ و حلقه دوم 'j' را نیز از ۰ تا ۲ می گرداند. در هر مرحله از حلقه، مقدار پنجره در موقعیت ('i', 'j') با ضرب مقدار فیلتر متناظر در همان موقعیت، به متغیر موقت 'tmp' اضافه می شود.

سپس مقدار `tmp` تقسیم بر ۹٬۰ شده و در نهایت در سیگنال خروجی `result` قرار داده میشود. این محاسبه معمولاً با استفاده از ماتریس پنجره و ماتریس فیلتر برای اعمال یک عمل کانولوشن ساده استفاده میشود.

به طور خلاصه، این کدیک واحد کانولوشن را تعریف و بیادهسازی میکند که با دریافت پنجره و ف

یلتر، مقدار خروجی را با استفاده از عمل کانولوشن محاسبه میکند.

ماژول `main\_component` ماژول

این کد یک مولفه اصلی (main component) را تعریف و پیادهسازی میکند که شامل ایجاد و اتصال واحدهای کانولوشن (convolution units) است.

در قسمت انتیتی (entity) مولفه اصلی، یک پارامتر عمومی به نام `N` تعریف شده است که پیشفرض آن برابر ۲۸ است. این مولفه دارای ورودیهای `clk` (سیگنال ساعت)، `reset` (سیگنال تنظیم)، `image\_in` (تصویر ورودی)، `filter\_in` (فیلتر ورودی) و خروجی 'feature\_map` (نقشه ویژگی) است.

در معماری ساختاری (structural) مولفه اصلی، ابتدا واحدهای کانولوشن (convolution units) را تعریف و به صورت موازی (parallel) ایجاد میکنیم. این واحدها با استفاده از کامپوننت `convolution\_unit تعریف شدهاند و با استفاده از اتصال پورتها (`port map`) به ورودی ها و خروجی های مولفه اصلی متصل می شوند. سیگنال `CU\_outputs` نیز برای دریافت خروجی های محاسبه شده در هر واحد کانولوشن ایجاد می شود.

در فرآیند اصلی ('process')، با استفاده از سیگنال 'clk' و 'reset'، عملکرد مولفه اصلی تعریف می شود. در صورتی که سیگنال (process' برابر با '۱' باشد، مقادیر متغیرهای 'current\_index' (شاخص فعلی) و 'feature\_map' (نقشه ویژگی) را صفر قرار می دهد. در غیر این صورت، با هر لبه صعودی سیگنال 'clk'، مراحل کانولوشن را اجرا می کند.

در ابتدا، پنجره x3۳ برای موقعیت فعلی را از تصویر ورودی استخراج میکند و در سیگنال 'win' قرار میدهد. سپس نتیجه به دست آمده را در نقشه ویژ

گی (`feature\_map') ذخیره میکند و شاخص فعلی را به روزرسانی میکند. در صورتی که شاخص فعلی به انتهای آرایه `CU\_outputs' برسد، به شاخص اول برمیگردد. این عملکرد باعث میشود تا تمام واحدهای کانولوشن به ترتیب و به صورت پیوسته کانولوشن را بر روی تصویر انجام دهند.

سپس، یک فرآیند دیگر برای ذخیره نقشه ویژگی در یک فایل متنی با پسوند TXT ایجاد میشود. با استفاده از پیشتعریف شده `std.textio`، یک فایل متنی با نام "feature\_map.txt" باز میشود. سپس نقشه ویژگی در فایل ذخیره میشود، به طوری که هر مقدار در خط جداگانه قرار میگیرد. در انتها، فایل بسته میشود.

به این ترتیب، کد مذکور نقشه ویژگی را با استفاده از واحدهای کانولوشن محاسبه کرده و نتیجه را در یک فایل متنی ذخیره میکند.

توضيح كد تست:

کد زیر یک تست برای ماژول 'main\_component' انجام میدهد. این کد شامل دو بخش است: بخش اصلی کد تست و بخش فراخوانی ماژول تحت آزمون.

در بخش اصلی کد تست، ابتدا ما رول تحت آزمون (`main\_component') با استفاده از `generic map` و `port map` فر اخوانی می شود و پارامتر ها و سیگنال ها به پورت های ما رول منتقل می شوند.

سپس دو فر آیند (process) تعریف می شوند. در فر آیند اول، سیگنال 'clk' به ترتیب به مقدار '۰' و '۱' تغییر میکند. این فر آیند برای تولید سیگنال کلاک برای ماژول تحت آزمون استفاده می شود.

در فرآیند دوم، سیگنال `reset` ابتدا به مقدار '۱' تنظیم می شود و پس از گذشت ۱۰۰ ns به مقدار '۰' تغییر میکند. همچنین سیگنال های `image\_in` و 'filter\_in` به ترتیب با الگوهای داده شده مقدار دهی می شوند. این الگوها شامل مقادیری برای ماتریس تصویر و ماتریس فیلتر هستند.

در این کد، مقادیر تصویر و فیلتر به صورت ثابت تعریف شدهاند و به ماژول تحت آزمون منتقل میشوند. الگوهای داده شده برای تصویر و فیلتر میتوانند تغییر کنند و بر اساس آن نتیجهی خروجی ماژول تحت آزمون بررسی میشود.

پس از اجرای این کد تست، خروجیهای ماژول 'main\_component که شامل سیگنال 'feature\_map' است، بررسی می شود تا نتیجه ی درستی از عملکرد ماژول تحت آزمون به دست آید.

# پایان